

Aanmeldingsnotitie

Onderwerp: Vormvrije m.e.r.-beoordeling ondergrondse hoogspanningsverbinding Woensdrecht – Bergen op Zoom
Projectnummer: 363502
Referentienummer: Aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.
hoogspanning WDT_BOZ_final
Datum: 27-08-2019

1 Inleiding

TenneT is voornemens een ondergrondse 150 kV hoogspanningsverbinding aan te leggen tussen hoogspanningsstations Bergen op Zoom en Woensdrecht. Als er onderhoud aan één van de huidige ondergrondse verbindingen wordt uitgevoerd én een storing optreedt op de andere ondergrondse verbinding, komt het gebied rondom hoogspanningsstation Bergen op Zoom zonder elektriciteit te zitten. Om de leveringszekerheid van elektriciteit voor de regio Brabant te garanderen, wordt dit knelpunt door TenneT opgelost.

Het onderhavige bestemmingsplan betreft een paraplubestemmingsplan waarmee de aanleg en instandhouding van de ondergrondse hoogspanningsverbinding planologisch wordt geregeld. Op het tracé van de ondergrondse hoogspanningsverbinding blijven de onderliggende bestemmingsplannen en beheersverordeningen van kracht. Op de gronden waar in het onderhavige bestemmingsplan een dubbelbestemming is voorzien, gelden straks dus meerdere bestemmingen: vanuit het vigerende bestemmingsplan of beheersverordening en de nieuwe dubbelbestemming vanuit onderhavige bestemmingsplan.

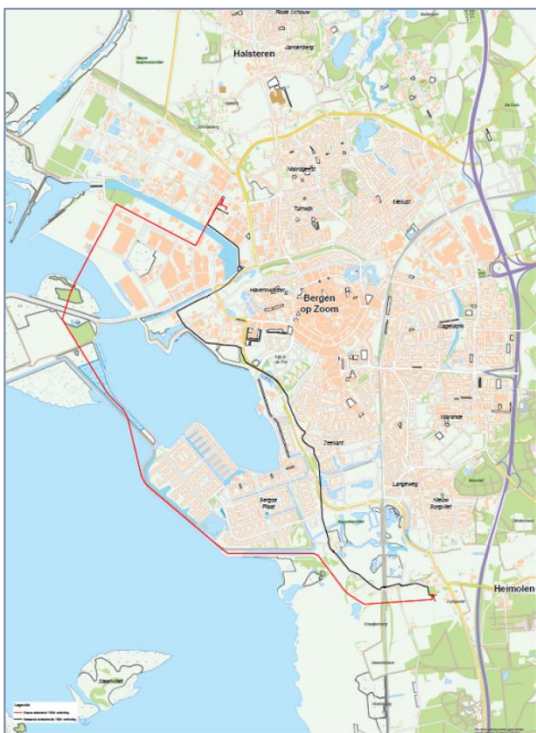
Om het milieu een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over dit bestemmingsplan moet worden getoetst of in het kader van deze ontwikkeling een milieueffectrapportage¹ nodig is. Uit het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) volgt dat voor deze ontwikkeling een vormvrije m.e.r.-beoordeling moet worden uitgevoerd. In deze aanmeldingsnotitie is de vormvrije m.e.r.-beoordeling van de voorgenomen activiteit opgenomen (formeel ook aangeduid als aanmeldingsnotitie). Achtereenvolgens wordt ingegaan op het voornemen (hoofdstuk 2), de m.e.r.-procedure (hoofdstuk 3) en de vormvrije m.e.r.-beoordeling (hoofdstuk 4) waarin de potentiële effecten van het voornemen worden beschreven.

2 Voornemen

TenneT is voornemens een ondergrondse 150 kV hoogspanningsverbinding aan te leggen tussen hoogspanningsstations Bergen op Zoom en Woensdrecht.

Het plangebied loopt vanaf de gemeentegrens met Woensdrecht, nabij station Woensdrecht, naar station Bergen op Zoom. Het tracé van de ondergrondse hoogspanningsverbinding loopt buiten de bebouwde kom van Bergen op Zoom, via het Zoommeer en langs de rand van het Markiezaatsmeer. Het tracé heeft een lengte van 8,7 kilometer.

¹ Milieueffectrapportage wordt afgekort als m.e.r. als het gaat om de procedure en als MER als het gaat om het rapport.

Het plangebied is 11 meter breed en omvat tevens de belemmeringenstrook van de ondergrondse 150 kV hoogspanningsverbinding. In figuur 1 is het tracé van de aan te leggen ondergrondse hoogspanningsverbinding weergegeven.

Figuur 1: Tracé ondergrondse hoogspanningsverbinding Woensdrecht – Bergen op Zoom

3 Toets aan het Besluit m.e.r.

3.1 Welke m.e.r.-procedure is van toepassing

Het instrument milieueffectrapportage (m.e.r.) is ontwikkeld om het milieu een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. Het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) geeft aan of voor een project een m.e.r.-plicht of m.e.r.-beoordelingsplicht van toepassing is. Voor de activiteiten die zijn opgenomen in de C-lijst van het Besluit m.e.r. geldt de zogenoemde m.e.r.-plicht. Deze activiteiten worden gekenmerkt door het feit dat zij over het algemeen belangrijke nadelige milieugevolgen hebben. Voor de activiteiten die zijn opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. geldt de zogenoemde m.e.r.-beoordelingsplicht. Voor deze activiteiten geldt dat zij, afhankelijk van de omstandigheden, nadelige milieugevolgen kunnen hebben.

Het Besluit m.e.r. geeft aan of voor een project een m.e.r.-(beoordelings)plicht van toepassing is. De onderhavige ontwikkeling betreft de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding, wat als activiteit is opgenomen in de D-lijst onder categorie D24.2 (De aanleg, wijziging of uitbreiding van een ondergrondse hoogspanningsleiding), zie tabel 3.1.

Tabel 3.1: Activiteit D24.2 uit het Besluit milieueffectrapportage (d.d. 19-06-2019)

	Kolom 1 Activiteiten	Kolom 2 Gevallen	Kolom 3 Plannen	Kolom 4 Besluiten
D24.2	De aanleg, wijziging of uitbreiding van een ondergrondse hoogspanningsleiding.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een leiding met: 1° een spanning van 150 kilovolt of meer, en 2° een lengte van 5 kilometer of meer in een gevoelig gebied als bedoeld onder a, b of d van punt 1 van onderdeel A van deze bijlage.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet.	Het plan, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet of het besluit, bedoeld in artikel 6.5, onderdeel c, van de Waterwet.

Het Besluit m.e.r. geeft onder 'gevallen' per activiteit aan wat de relevante drempel is voor een m.e.r.-(beoordelings)plicht. Met de aanleg van de onderhavige ondergrondse hoogspanningsverbinding worden de (indicatieve) drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. niet overschreden, zodat op basis daarvan geen m.e.r.-(beoordelings)plicht geldt. De spanning van de ondergrondse hoogspanningsverbinding bedraagt namelijk 150 kilovolt en de aanleg van de ondergrondse hoogspanningsverbinding heeft geen lengte van 5 kilometer of meer in gevoelig gebied.

Indien een activiteit een omvang heeft die onder de drempelwaarden ligt, dient op grond van de selectiecriteria in de 'Europese richtlijn milieueffectbeoordeling' te worden vastgesteld of belangrijke nadelige gevolgen van de activiteit voor het milieu kunnen worden uitgesloten, een zogenaamde 'vormvrije m.e.r.- beoordeling'. Pas als dat het geval is, is de activiteit niet m.e.r.-(beoordelings)plichtig.

3.2 Te volgen procedure

Met deze aanmeldingsnotitie verzoekt de initiatiefnemer de gemeente Bergen op Zoom en de gemeente Woensdrecht (bevoegde gezagen) om te beoordelen of een m.e.r. nodig is (conform artikel 7.16 Wet milieubeheer, óf artikel 7.17 lid 2) voor de in paragraaf 3.1 genoemde activiteit. In deze aanmeldingsnotitie is de benodigde informatie opgenomen die voor deze beoordeling nodig is.

Het bevoegd gezag neemt uiterlijk zes weken na ontvangst van de mededeling en deze aanmeldingsnotitie een m.e.r.-beoordelingsbeslissing² of voor deze activiteit, vanwege belangrijk nadelige gevolgen die zij voor het milieu kan hebben, een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen. Dit besluit dient te worden genomen voordat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage wordt gelegd. Het besluit wordt niet gepubliceerd in de Staatscourant³. Op dit besluit is geen bezwaar/beroep mogelijk. Eventuele bezwaren kunnen worden ingediend in de bestemmingsplanprocedure.

² Indien het bevoegd gezag tevens initiatiefnemer is, neemt het in een zo vroeg mogelijk stadium de m.e.r.-beoordelingsbeslissing.

³ Dit is bepaald in het Besluit m.e.r. in artikel 2.5 onder b.

3.3 Doel van de aanmeldnotitie

De vormvrije m.e.r.-beoordeling is een toets van het bevoegd gezag om te bepalen of er bij de voorgenomen activiteit mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. In het kader van een vormvrije m.e.r.-beoordeling wordt een aanmeldingsnotitie opgesteld. In een aanmeldingsnotitie wordt op objectieve wijze de informatie verzameld en gepresenteerd die voor deze afweging noodzakelijk is. Op basis van de informatie in de aanmeldingsnotitie besluit het bevoegd gezag of een uitgebreidere m.e.r.-procedure nodig is.

Bij de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient het bevoegd gezag expliciet te beoordelen of zij het noodzakelijk acht om de m.e.r.-procedure te doorlopen. Er kunnen twee uitkomsten zijn:

- belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen niet uitgesloten worden → er dient een m.e.r.-procedure doorlopen worden;
- belangrijke nadelige milieugevolgen treden niet op → er wordt gemotiveerd aangegeven dat geen m.e.r.-procedure wordt doorlopen.

Het uitgangspunt bij deze beoordeling is: **Nee, tenzij** (zie hiervoor verder kader 3.1).

Dit uitgangspunt betekent dat er geen nadere m.e.r.- nodig is, tenzij er sprake is van mogelijke 'belangrijke nadelige gevolgen' voor het milieu op basis waarvan een dergelijke procedure wel noodzakelijk moet worden geacht. Deze 'belangrijke nadelige gevolgen' moeten worden beoordeeld op basis van het toetsingskader van *Bijlage III EU-richtlijn milieubeoordeling projecten*. Het project dient te worden getoetst aan:

1. Kenmerken van de activiteit
 - a: Omvang van het project
 - b: Cumulatie met andere projecten
 - c: Gebruik natuurlijke hulpbronnen
 - d: Productie afvalstoffen
 - e: Verontreiniging en hinder
 - f: Risico op ongevallen
2. Plaats van de activiteit
 - a: bestaand grondgebruik
 - b: Rijkdom aan en kwaliteit en regeneratievermogen natuurlijke hulpbronnen van het gebied
 - c: Opnamevermogen milieu met aandacht voor specifieke gevoelige gebieden
3. Kenmerken van het potentiële effect
 - a: Bereik van het effect
 - b: Grensoverschrijdend karakter
 - c: Orde van grootte en complexiteit effect
 - d: Waarschijnlijkheid effect
 - e: Duur, frequentie en omkeerbaarheid effect

In hoofdstuk 4 wordt de toetsing behandeld. Eerst wordt een beschrijving gegeven van de kenmerken van de activiteit, de plaats van de activiteit en de potentiële effecten die daaruit naar voren komen. Vervolgens wordt ingegaan op de kenmerken van de gevolgen van deze effecten. Hierbij wordt gekeken of er sprake is van mogelijk (belangrijke) nadelige milieugevolgen en of er verzachtende mitigerende maatregelen kunnen worden genomen om eventueel het milieueffect te verminderen of teniet te doen.

KADER 3.1: UITLEG AANMELDINGSNOTITIE

Zoals aangegeven is het uitgangspunt bij de vormvrije m.e.r.-beoordeling het 'nee, tenzij' principe. Dit heeft gevolgen voor de inhoud en diepgang van deze aanmeldingsnotitie. In dit kader wordt kort toegelicht hoe deze aanmeldingsnotitie is opgebouwd en op welke wijze naar de inhoud moet worden gekeken.

Waarom Nee, tenzij?

Dat het 'nee, tenzij' principe geldt, vloeit voort uit het feit dat het een activiteit betreft uit de D-lijst van het Besluit m.e.r., waarvoor tevens geldt dat de activiteit onder de drempelwaarde ligt zoals in deze D-lijst genoemd. In het Besluit m.e.r. zijn alle activiteiten die mogelijk gevolgen hebben op het milieu verdeeld over twee lijsten: de C en de D lijst. Activiteiten uit de C-lijst worden gekenmerkt door het feit dat zij over het algemeen belangrijke nadelige milieugevolgen hebben. Voor deze activiteiten geldt dan ook een directe m.e.r.-plicht. Voor activiteiten uit de D-lijst geldt dat deze afhankelijk van de omstandigheden nadelige milieugevolgen *kunnen* hebben. Wanneer de activiteit op de D-lijst staat én onder de drempelwaarde blijft zoals in die lijst opgenomen, is de verwachting dat deze activiteit waarschijnlijk geen belangrijk nadelige milieugevolgen oplevert. Op voorhand geldt voor deze activiteiten daarom ook geen m.e.r.-plicht. Dit moet echter wel worden getoetst middels de vormvrije m.e.r.-beoordeling. In bepaalde gevallen kan een activiteit met een kleinere omvang namelijk wel degelijk belangrijke nadelige milieugevolgen hebben. Dat kan bijvoorbeeld doordat die activiteit in of bij een kwetsbaar gebied is gepland.

Inhoud aanmeldingsnotitie

Voor een aanmeldingsnotitie die wordt opgesteld in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling bestaan geen vereisten voor de diepgang van het onderzoek. In de meeste gevallen kan de vormvrije m.e.r.-beoordeling worden gebaseerd op 'expert judgement', zonder (model)berekening of (veld)onderzoek. Het uitgangspunt is dat de aanmeldingsnotitie kort en bondig is en alleen inzoomt op die kenmerken en gevolgen die mogelijk kunnen leiden tot nadelige gevolgen voor het milieu. In veel gevallen zal snel helder zijn dat een activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu heeft (vanwege grote afstand tot gevoelige gebieden, de locatie en de omgeving hebben geen bijzondere kenmerken waardoor er een verwaarloosbare kans is op belangrijke nadelige effecten, de activiteit leidt niet tot grote emissies, heeft een klein ruimtebeslag e.d.). Dan is ook geen uitgebreide motivering nodig: er wordt dan beknopt beschreven dat naar alle Europese criteria is gekeken.

4 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

1. Kenmerken van het project	<u>Aanleggen van een ondergrondse 150 kV hoogspanningsverbinding</u> Het project omvat de aanleg van een ondergrondse 150 kV hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Bergen op Zoom en Woensdrecht. De aanleg van de ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt mogelijk gemaakt via een nieuw bestemmingsplan. Daardoor is het een project (kolom 4) in de zin van het Besluit m.e.r..
Omvang van het project (relatie met drempel D lijst)	<u>Activiteit D24.2 uit Besluit m.e.r. drempelwaarden zijn:</u> In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een leiding met: 1° een spanning van 150 kilovolt of meer, en 2° een lengte van 5 kilometer of meer in een gevoelig gebied als bedoeld onder a, b of d van punt 1 van onderdeel A van deze bijlage. De gevoelige gebieden betreffen: a: een gebied dat krachtens artikel 2.1, eerste lid, van de Wet natuurbescherming is aangewezen als Natura 2000-gebied; b: een kerngebied, begreemd natuurontwikkelingsgebied of begrensde verbindingszone, dat deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur, zoals die structuur is vastgelegd in een geldend bestemmingsplan of, bij het ontbreken daarvan, in een geldende structuurvisie als bedoeld in artikel 2.2 van de Wet ruimtelijke ordening, of, bij het ontbreken daarvan, zoals die structuur voorkomt op de kaart Ecologische Hoofdstructuur, behorend bij deel 4 van het Structuurschema Groene Ruimte (LNV-kenmerk GRR-95194); d: een krachtens <u>artikel 1.2, tweede lid, onder a, van de wet</u> bij provinciale verordening aangewezen gebied met uitzondering van de zones waar het met het oog op de bescherming van het diepe grondwater is verboden te boren; Dit initiatief omvat: Een ondergrondse hoogspanningsverbinding met een spanning van 150 kV en een lengte van circa 8,7 kilometer, waarvan minder dan 5 kilometer in gevoelig gebied. Conclusie: het project blijft onder de drempelwaarden van 150 kV en 5 kilometer of meer in een gevoelig gebied. Daarom is voor dit project geen 'formele' m.e.r.-beoordeling maar een 'vormvrije' m.e.r.-beoordeling nodig.

Cumulatie met andere projecten	In de omgeving van het plangebied spelen geen ontwikkelingen die invloed hebben of cumuleren met het aanleggen van deze hoogspanningskabel.
Gebruik natuurlijke hulpbronnen ⁴	Bij het aanleggen van de ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt geen gebruik gemaakt van vernieuwbare natuurlijke hulpbronnen zoals hout, glas, (bak)steen en grond. Eventueel vrijgekomen grond wordt afgevoerd en elders gebruikt, bijvoorbeeld voor ophoging. Er zijn geen andere natuurlijke hulpbronnen in het gebied aanwezig die invloed ondervinden van de voorgenomen activiteit.
Productie afvalstoffen ⁵	Bij de aanleg van de ondergrondse hoogspanningsverbinding komt afval vrij. Tijdens de gebruiksfase komen geen afvalstoffen vrij. (Bouw)afval wordt conform geldende wet- en regelgeving afgevoerd.
Verontreiniging en hinder	<u>Verontreiniging:</u> Tijdens de aanleg kan als gevolg van het bouwverkeer en de werkzaamheden tijdelijk een beperkte en lokale verslechtering van de luchtkwaliteit optreden. De ontwikkeling zal verder niet leiden tot een andere vorm van verontreiniging. Het grondwater in de omgeving is overwegend licht verontreinigd. Op basis van het verkennend bodemonderzoek zijn er ter hoogte van de kruising van de Conradweg met de Van Konijnenburgweg mogelijke milieuhygiënische belemmeringen voor het realiseren van het tracé als gevolg van de aangetoonde verontreinigingen in het grondwater. De grondwaterstand is hier op circa 1,4 m -mv gemeten waardoor in de putbodem mogelijk sprake is van contact met het sterk verontreinigd grondwater. Het gaat hier om peilbuis 316 waar sterk verhoogde gehalten van minerale olie, naftaleen en PAK in het grondwater zijn gevonden. Nader onderzoek wordt uitgevoerd in een verdere fase, om te onderzoeken hoe groot deze verontreiniging is. Voor de werkzaamheden rondom de verontreiniging dient met veiligheidsklasse “Zwart vluchtig” te worden gewerkt. In de uitvoering kan er gekeken worden naar de diepte van het tracé (geen inmenging met grondwater) of naar de manier van uitvoering. Nieuwe technieken bestaan om risico's te mijden/mitigeren. Saneren is indien gewenst ook een optie.

⁴ Toelichting: Van gebruik van natuurlijke hulpbronnen kan sprake zijn als een ontwikkeling gevolgen heeft voor op, of in de nabijheid van, de locatie aanwezige natuurlijke hulpbronnen. Denk bijvoorbeeld aan de onttrekking van grondwater of het delven van grondstoffen zoals zand of klei. Ook het kappen van bos als leefomgeving voor dieren of recreatiegebied voor mensen valt hieronder. Dit criterium is vooral van belang bij industriële activiteiten.

⁵ Afvalstoffen zijn stoffen (preparaten of voorwerpen) waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen (artikel 1.1, lid 1 Wet milieubeheer). Nadelige milieugevolgen kunnen ontstaan bij het vrijkomen van gevaarlijke afvalstoffen.

	Indien TenneT nader onderzoek laat uitvoeren, en rekening houdt met dit risico in de uitvoeringsfase door middel van een verhoogd tracé, risicomijdende/-mitigerende maatregelen te treffen of door sanering, zijn negatieve effecten niet te verwachten. <u>Hinder:</u> Tijdens de aanleg kan als gevolg van het bouwverkeer en de werkzaamheden lokaal een beperkte verkeershinder en geluidhinder optreden. In de gebruiksfase zal de ondergrondse hoogspanningsverbinding geen hinder opleveren. De verkeersaantrekkende werking in de gebruiksfase als gevolg van onderhoud en inspectie is te verwaarlozen.
Risico voor ongevallen	Er wordt geen toename van het risico op ongevallen verwacht.
2. Plaats van de projecten	
Bestaande grondgebruik	De ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt voornamelijk aangelegd in het buitengebied van Bergen op Zoom. De gronden ter plaatse van de ondergrondse hoogspanningsverbinding zijn grotendeels in gebruik als agrarische grond / grasland. Op enkele plaatsen kruist de ondergrondse hoogspanningsverbinding gronden die in gebruik zijn ten behoeve van infrastructuur en water.
Rijkdom aan en kwaliteit en regeneratievermogen natuurlijke hulpbronnen van het gebied	De locatie heeft geen bijzondere rijkdom aan natuurlijke hulpbronnen. De locatie ligt niet binnen grondwaterbeschermingsgebied.
Opnamevermogen milieu met aandacht voor wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten en natuurparken, H/V richtlijngebieden, gebieden waar milieunormen worden overschreden, gebieden met hoge bevolkingsdichtheid, landschappelijk historisch cultureel of archeologische gebieden van belang	<u>Natuur</u> <i>Wnb gebiedsbescherming:</i> De kabelverbinding ligt ten zuiden en westen van Bergen op Zoom om de bebouwde kom heen. De beoogde werkzaamheden kunnen alleen doorgang vinden als deze niet strijdig zijn met de Wet natuurbescherming, of als benodigde vergunningen en/of ontheffingen verleend zijn. <i>Wnb gebiedsbescherming:</i> De ontwikkeling is niet strijdig met het onderdeel 'gebiedsbescherming' van de Wnb mits rekening gehouden wordt met broedvogels, dit dient te gebeuren in de vorm van broedvogelcontroles (zie paragraaf 5.2 van het ecologisch vooronderzoek). De ontwikkeling heeft geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van beschermde Natura 2000-gebieden. Daarnaast vindt er geen fysieke aantasting plaats van beschermde Natura 2000-gebieden. De ontwikkeling heeft eveneens geen negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland.

	Op beschermde houtopstanden zijn eveneens geen negatieve effecten. Bij beschermde houtopstanden wordt gebruik gemaakt van gestuurde boringen waardoor geen bomen gekapt hoeven te worden. Op plekken waar een open ontgraving wordt uitgevoerd, staan wel kleine bosschages, maar deze vallen niet onder de bescherming van Wnb. De effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden worden in beeld gebracht, zodra de nieuwe Aerius-tool is gepubliceerd. Voordat de hoogspanningsverbinding en hoogspanningsstation worden aangelegd zijn belangrijke nadelige effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten of is een vergunning verleend op grond van de Wnb. <i>Wnb soortenbescherming</i> De beoogde ontwikkeling is mogelijk strijdig met de Wnb vanwege het (mogelijk) voorkomen van verblijfplaatsen van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen en allerlei verschillende broedvogelsoorten. Het is niet uit te sluiten dat door de werkzaamheden verblijfplaatsen van kleine marterachtigen verloren gaan en dat vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen en in gebruik zijnde nesten van broedvogels verstoord worden. Voor kleine marterachtigen wordt daarom nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soorten. Na dit onderzoek kan bepaald worden of de beoogde werkzaamheden daadwerkelijk negatieve effecten hebben op deze soorten. Als blijkt dat verblijfplaatsen aanwezig zijn, dan moet een ontheffing worden aangevraagd en moeten mitigerende maatregelen genomen worden. Om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen moet overdag gewerkt worden. Het tracé mag gedurende de nacht niet verlicht worden voor zover deze verlichting uitstraalt naar eventuele vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen. Tevens mogen vliegroutes niet geblokkeerd worden door bijvoorbeeld hekwerken. Voor broedvogels is het noodzakelijk om de werkzaamheden uit te voeren onder ecologische begeleiding tenzij buiten het broedseizoen gewerkt wordt. Per locatie kan voorafgaand aan de start van de werkzaamheden een broedvogelcontrole uitgevoerd worden. Uit deze broedvogelcontrole komt naar voren of direct gestart kan worden met de werkzaamheden, maatregelen nodig zijn, of dat niet gestart kan worden met de werkzaamheden op die locaties. <i>NNN en natuur buiten de NNN:</i> Er worden geen negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden verwacht.
--	---

	<u>Landschap, cultuurhistorie & archeologie</u> Uit het bureauonderzoek (Transect, 2019) blijkt dat het zuidoosten van het plangebied op de Brabantse Wal ligt, die vanaf het Laat-Paleolithicum een aantrekkelijke vestigingsplaats vormde. Dit blijkt uit vondsten op de Brabantse Wal uit de omgeving, uit de periode Laat-Neolithicum-Vroege-Bronstijd, Romeinse Tijd en Vroege-Middeleeuwen. De rest van het plangebied maakt echter deel uit van het zeekeleigebied dat lange tijd onaantrekkelijk was voor bewoning. Er vonden diverse inbraken vanuit de zee plaats, waarbij oudere afzettingen grotendeels geërodeerd zijn. Binnen het plangebied wordt dan ook geen oude zeekelei verwacht, waarin eventueel kreekruggen aanwezig kunnen zijn die aantrekkelijk voor bewoning waren. Wel zouden ter plaatse van de ligging van de voormalige Schelde nog scheepswrakken aanwezig kunnen zijn. Binnen het zeekeleigebied is alleen ter plaatse van de 'Vossenbergr' in het noorden van het plangebied in 1880 al bewoning aanwezig, op een verhoging die in de 18^e eeuw ook al aanwezig was. Op ouder kaartmateriaal ontbreekt hier bewoning. Voor het projectgebied is archeologisch onderzoek uitgevoerd (Transect, 2019). Tijdens het veldonderzoek zijn drie deelgebieden binnen het plangebied onderzocht. Deze gebieden zijn geselecteerd omdat de kabels hier mogelijk door middel van een open ontgraving zal worden aangelegd. Ook geldt voor die gebieden op basis van het bureauonderzoek een hoge archeologische verwachting. Op grond van de resultaten van het veldonderzoek is de verwachting op die plaatsen bij te stellen. Deelgebied I lag landschappelijk relatief nat en er heeft als gevolg van ploegwerkzaamheden verstoring plaatsgevonden. De top van het dekzand in deelgebied II is verploegd en verspoeld. Daarbij ligt dit deelgebied op een relatief steile helling, die ten opzichte van de omgeving van het plangebied minder aantrekkelijk is voor bewoning. Deelgebied III ligt buitendijks en is in de Middeleeuwen overstroomd geweest. Tijdens de vorming van wadafzettingen in dit deelgebied is de archeologisch relevante top van het dekzand volledig verspoeld, waarmee eventueel aanwezige archeologische resten zijn verdwenen. Voor de rest van het plangebied blijft de verwachting uit het bureauonderzoek van kracht. In het plangebied bestaat het voornemen een 150kV kabel aan te leggen. Een groot deel van de kabel zal door middel van gestuurde boringen worden aangelegd. Hiermee blijven de archeologisch relevante lagen ongemoeid, aangezien de kabel eronder door geboord wordt. Op de drie plaatsen, waar de kabel middels een open ontgraving wordt aangelegd, is op basis van het veldonderzoek een lage archeologische verwachting geconstateerd. Zodoende adviseren wij dat ten
--	--

	behoefte van de aanleg van de kabel geen aanvullende maatregelen noodzakelijk in het kader van het behoud van archeologische waarden. Wel geldt dat als er tijdens de graafwerkzaamheden in het gebied onverhoopt archeologisch waardevolle zaken worden aangetroffen, deze conform de Erfgoedwet 2016 artikel 5.10 bij het Rijk moeten worden gemeld (i.e. de gemeente Bergen op Zoom en Woensdrecht). <i>Geohydrologisch onderzoek</i> Om de werkzaamheden in den drogen te kunnen uitvoeren is een maximaal waterbezwaar van 800 m³/dag berekend (voor het lange tracé van 1.100 meter) wat neerkomt op maximaal 25.000 m³ per maand. Voor deze open ontgravingen geldt een vergunningsplicht wanneer meer dan 50.000 m³ per maand wordt bemalen of het bemalen langer dan 6 maanden duurt. In dit geval geldt dus enkel een meldingsplicht. Het berekende waterbezwaar heeft een aanzienlijke onzekerheid als gevolg van een moeilijk te bepalen weerstand van de watergangen en bodem. De hierboven beschreven berekening behelst echter een conservatieve berekening waarbij zo goed mogelijk rekening is gehouden met de onzekerheden. De bemalingsdebiëten van de Lasmof-punten zijn dusdanig laag dat ze op basis van het waterbezwaar niet vergunning plichtig zijn. Een deel hiervan (Lasmof 1 en Lasmof 6) is gelegen in beschermd gebied wat betekent dat de bemaling op deze locaties wel vergunning plichtig is. Op deze locaties zijn echter door filters van respectievelijk 3,2 tot 4,2 en 4,2 tot 5,2 m -mv grondwaterstanden van 3,22 en 4,5 m -mv gemeten waardoor hier geen bemaling benodigd is. Voor de andere Lasmof locaties is naar verwachting wel een bemaling vereist, hiervoor geldt een meldingsplicht. Op beide locaties worden geen afgeleide effecten verwacht zoals beschreven in bijlagen 1 en 2 van het protocol
3. Kenmerken van het potentiële effect	
Bereik van het effect (geografisch en grootte getroffen bevolking)	In alle gevallen zullen potentiële effecten slechts lokaal optreden, in het plangebied of in de directe omgeving van het plangebied. Hinder voor omwonenden beperkt zich tot de woningen rondom het plangebied en mogelijk in beperkte mate tot woningen langs de aan-/afvoerroutes.
Grensoverschrijdend karakter	Er zijn geen landsgrensoverschrijdende effecten.
Orde van grootte en complexiteit effect	De verwachte effecten zijn, gezien de beperkte omvang van de werkzaamheden, beperkt en lokaal van aard. Hinder wordt daardoor niet verwacht.

Waarschijnlijkheid effect	Naar verwachting zal, gezien de beperkte omvang van de werkzaamheden, geen sprake zijn van significant negatieve effecten.
Duur, frequentie en omkeerbaarheid effect	De aanlegfase leidt tijdelijk tot beperkte effecten (bouwverkeer, geluid, luchtkwaliteit), na de bouwfase verdwijnen deze effecten. In de gebruiksfase treden geen effecten op.
Conclusie	Gezien de omvang van de activiteiten in relatie tot de drempelwaarden en de verwachte effecten, zijn er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten. Nadere analyse in een m.e.r.-procedure is niet noodzakelijk.

Verantwoording

Titel	Vormvrije m. e. r. -beoordeling ondergrondse hoogspanningsverbinding Woensdrecht – Bergen op Zoom
Project nummer	363502
Referentie nummer	SWNL0246023
Revisie	Definitief
Datum	27-08-2019
Auteur	Jules van Riel
E-mailadres	jules.vanriel@sweco.nl
Gecontroleerd door	Cor van Duin
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Lourens Hogenbirk
Paraaf goedgekeurd	